

Sygnatura akt XVIII C 1835/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Iwona Godlewska

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Kucemba

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 stycznia 2017 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa **L. N.**

przeciwko **(...) sp. z o.o. w P.**

o zapłatę

po rozpoznaniu sprawy w zakresie punktu 1 a) pozwu tj. roszczenia o odszkodowanie za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym powódki w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P. oraz w zakresie kosztów procesu

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26.216,31 zł (dwadzieścia sześć tysięcy dwieście szesnaście zł i trzydzieści jeden gr) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:
 - a) od kwoty 20.000 zł od dnia 8 września 2016 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 6.216,31 zł od dnia 20 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty;
2. oddała powództwo zgłoszone w punkcie 1 a) pozwu w pozostałym zakresie;
3. kosztami całego niniejszego procesu obciąża pozwanego w 84%, a powódkę w 16% pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

SSO Iwona Godlewska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08 września 2013 r. powódka L. N. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. w P. na jej rzecz łącznej kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty, w tym: 1) 20 000,00 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku mieszkalnym powódki oraz 2) 60 000,00 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości powódki. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 09 października 2013 r. pozwany (...) Sp. z o.o. w P. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2013 r. strona powodowa w odniesieniu do odpowiedzi na pozew strony pozwanej, podtrzymała w całości dotychczasowe wnioski i twierdzenia.

Wyrokiem częściowym z dnia 27 listopada 2014 r. (w sprawie prowadzonej pod sygn. akt XII C 1897/13) Sąd w zakresie roszczenia powódki o odszkodowanie za zmniejszenie wartości nieruchomości powódki w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P., zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 46.333 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2014 r. do dnia zapłaty (punkt 1), oddalając powództwo zgłoszone w punkcie 1b) pozwu w pozostałym zakresie (punkt 2).

Od powyższego orzeczenia apelację wywiódł pozwany (...) sp. z o.o. w P..

Wyrokiem z dnia 23 lipca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I ACa 189/15 oddalił apelację (punkt 1), pozostawiając Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (punkt 2 wyroku).

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2017 r. pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo w zakresie roszczenia o nakłady na wygłuszenie o kwotę 6 216,31 zł, domagając się zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki z tytułu nakładów na wygłuszenie kwoty 26 216,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty, z tym, że od dnia 01 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Jednocześnie z uwagi na nakład pracy pełnomocnika powódki, strona powodowa wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, jak i w postępowaniu zażaleniowym, w wysokości dwukrotności stawki minimalnej wynagrodzenia radcy prawnego. Nadto pełnomocnik powódki wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów; opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, opłaty sądowej od uzyskania odpisu zwykłego z KW nieruchomości w kwocie 30,00 zł. Stosowne pismo w tym przedmiocie pełnomocnik powódki złożył do akt tego samego dnia na rozprawie.

Pismem z dnia 20 stycznia 2017 r. strona pozwana ustosunkowując się do stanowiska strony powodowej w przedmiocie rozszerzenia powództwa, wniosła o oddalenie powództwa w całości, w tym o zasądzenie odsetek ustawowych (od dnia 01 stycznia 2016 r. odsetek za opóźnienie) od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka L. N. jest właścicielką nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, położonej w P. przy ul. (...) na działce nr (...) o powierzchni 0,1048 ha, dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

(d owód: odpis zwykły księgi wieczystej KW nr (...) – k. 49 – 51v , wypis z rejestru gruntów – k. 52) .

Nieruchomość powódki jest położona w bliskim sąsiedztwie lotniska cywilnego P.-Ł., które jest własnością pozwanej spółki (...) Sp. z o.o. w P.. Nieruchomość jest położona pod korytarzem powietrznym, w którym startują samoloty. Lotnisko P.-Ł. powstało przed I wojną światową i jest najstarszym lotniskiem w Polsce. W okresie po transformacji ustrojowej przystąpiono do modernizacji (...) lotniska. W 1997 r. utworzono pozwaną spółkę (...), której udziałowcami są Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., Skarb Państwa, Miasto P. i Województwo (...). Pozwana spółka przystąpiła do modernizacji lotniska i w 2001 r. oddała do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową. Od 2008 r. lotnisko jest gotowe do obsługi ruchu lotniczego w strefie Schengen. W dniu 28 lutego 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”. W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminalu pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowało wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227.847 pasażerów, przy liczbie 13.225 operacji lotniczych. W 2008 r.

natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012 r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyło się 25.261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne P. - Ł. jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

(okoliczności bezsporne, nadto dowód: decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w P. z dnia 28 lutego 2011 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” – k. 67 – 100, procedury AIP k. 188v – 194, informacja odnośnie sposobu wdrożenia warunków realizacji projektu. „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” określonych w Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach k. 194 v – 195, wydruki ze strony internetowej pozwanej spółki zawierające ważne daty, statystyki, tabelki, artykuły prasowe k. 202 – 206, protokół kontroli (...) Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska k. 198 – 201).

Sejmik Województwa (...) podjął w dniu 30 stycznia 2012 r. na podstawie art. 135 ust. 1, 2, 3a i 3b u.p.o.ś. uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P.. Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P.. Uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: 1) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; 2) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; 3) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; 4) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

W obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: 1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; 2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy lotniska.

Nieruchomość powódki znalazła się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Jednocześnie w uchwale wyjaśniono, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wyjaśniono również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

(o koliczność bezsporna, nadto dowód: informacja odnośnie sposobu wdrożenia warunków realizacji projektu. „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” określonych w Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach k. 194v - 195).

W chwili wejścia w życie przedmiotowej uchwały (na dzień 28 lutego 2012 r.) nieruchomość powódki była zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej. Do nieruchomości prowadziła droga dojazdowa, chodnik z jednej strony ulicy. Działka miała dostęp do wszystkich sieci uzbrojenia technicznego. Bezpośrednie sąsiedztwo stanowiła zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Budynek mieszkalny jest jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem, niepodpiwniczony, murowany wzniesiony w technologii tradycyjnej murowanej, z dachem

plaskim. Jest wyposażony w sieć wodną, energetyczną, gazową i kanalizacyjną. Na parterze znajdują się 2 pokoje, kuchnia, łazienka, korytarz, a na piętrze pokój, kuchnia i pomieszczenie gospodarcze. Podłogi wyposażone są w płytki ceramiczne, wykładziny PCV i dywanowe, stolarka okienna drewniana, skrzynkowa w piwnicy, stolarka drzwiowa z drewna. Budynek jest ogrzewany piecem gazowym. Wyposażenie sanitarne ma na przeciętnym poziomie. Ogólny stan techniczny budynku na dzień 28 lutego 2012 r. był przeciętny.

(dowód: opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. W. k. 270 – 302 dot. sprawy XII C 1897/13).

Uchwała tworząca obszar ograniczonego użytkowania lotniska wywiera wpływ na zachowania uczestników rynku nieruchomości na tym obszarze, uświadamiając im przyczynę jego utworzenia jaką jest ponadnormatywny hałas na tym terenie, a tym samym ograniczenia i niedogodności w wykorzystywaniu nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem związane między innymi z hałasem lotniczym, którego wartość przekracza granice hałasu wyrażonego wskaźnikiem równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 60$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych. Skutkuje to spadkiem cen uzyskiwanych za nieruchomości położone na obszarze oddziaływania lotniska w stosunku do cen uzyskiwanych za podobne nieruchomości położone poza tym obszarem.

W odniesieniu do hałasu miarodajnego przyjęto szacunkowy parametr powyżej 56,0 dB. W normie PN-B-02151-3 dla najbardziej niekorzystnej sytuacji tj. dla hałasu miarodajnego na poziomie powyżej 56,0 dB w nocy wymagana wypadkowa izolacyjność akustyczna ścian z oknami wynosi min. 33 dB i 28 dB dla kuchni. Przegrody bez okien wymagają odpowiednio 43 dB izolacyjności akustycznej. W przypadku pomieszczeń z dwoma lub trzema ścianami (przegrodami) zawierającymi okna, izolacyjność ta musi być podwyższona zgodnie z wymogami normy akustycznej. W przypadku stosowania normy PN-87/B – 02151/02 dla ustalenia odpowiedniego poziomu hałasu równoważnego na zewnątrz budynku w najniekorzystniejszej 1/2 godziny pory nocnej przeanalizowano dane z raportów dla punktów pomiarowych P-2, P-7 i P-11 położonych najbliżej nieruchomości powódki. Dla warunków najgorszej 1/2 godziny nocnej nieruchomości powódki w P-2 przyjęto $L_{Aeq} = 68,45$ dB. Biorąc pod uwagę położenie nieruchomości powódki w pobliżu punktu pomiarowego P-2 i położenie pomiędzy punktami P-2 i P-11 oszacowano $L_{Aeq} = 69,6$ dB w miejscu nieruchomości powódki. Dla obliczeń poziomu istniejących parametrów wypadkowej izolacyjności akustycznej przegrody z oknami przyjęto wskaźniki R_{a2} dla okien wg pomiarów laboratoryjnych ITB. Pomiaru te wykonywane są na oknach nowych wyregulowanych, uszczelnionych itd. Poziom tła akustycznego w nocy $L_t = 40$ dB.

W budynku powódki przy ul. (...) w P., wymagana jest wymiana okien na okno PCV o wskaźniku min 30 dB w ilości 1,72, wymiana okien na okno PCV o wskaźniku min 32 dB w ilości 2,78, wymiana okien na okno PCV o wskaźniku min 38 – 39 dB w ilości 11,97. Ponadto 3 pomieszczenia wymagają uzupełnienia o nawiewniki okienne EXR z łącznikiem akustycznym ($D_{n,e,w}=42$ dB) oraz 4 pomieszczenia o nawiewniki ściennie akustyczne EHT 780 z mufą akustyczną wraz z okapem z wkładką akustyczną.

W związku z powyższym, nakłady na nawiewniki okienne w ilości 3 sztuk oraz nawiewniki ściennie z mufą akustyczną wraz z okapem z wkładką akustyczną w ilości 4 sztuk oraz wymianę okien na okna PCV, celem dostosowania budynku powódki do odpowiedniej izolacyjności akustycznej wynoszą 26.216,31 zł.

(dowód: opinia biegłego sądowego J. W. k. 848 – 880, wraz z opinią uzupełniającą z dnia 22 listopada 2016 r. k. 898 – 929 oraz wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie k. 941).

Pismem z 21 marca 2013 r. powódka wezwała pozwaną (...) Sp. z o.o. w P. do zapłaty kwoty 250.000,00 zł, w tym kwoty 150.000,00 zł z tytułu obniżenia wartości nieruchomości oraz kwoty 100.000 zł tytułem nakładów na wygłuszenie budynku.

Pozwany w piśmie z dnia 30 kwietnia 2013 r. poinformował, że przewiduje możliwość wypłaty dobrowolnego odszkodowania wyłącznie na modernizację akustyczną nieruchomości w ramach procedury koncyliacyjnej. Podkreślono przy tym, że brak woli przystąpienia do procedury koncyliacyjnej oraz zawarcia ugody przez powódkę,

oznacza że, dobrowolna wypłata kwoty wskazanej w powyższym wezwaniu nie jest możliwa. Pozwany do dnia dzisiejszego nie uiścił na rzecz powódki żądanej kwoty.

(dowód: pismo powódki k. 46 – 47, pismo pozwanego k. 48.)

Przedstawiony stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom stanowiącym podstawę ustaleń faktycznych, gdyż nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości sądu co do ich prawdziwości i autentyczności. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Spór będący przedmiotem niniejszego postępowania koncentrował się obecnie wokół roszczenia powódki o odszkodowanie za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P.

W kwestii tej Sąd czynił ustalenia w oparciu o opinię biegłego rzeczoznawcy majątkowego i specjalisty z dziedziny budownictwa o specjalności konstrukcyjno-budowlanej J. W., który ustalił wysokość nakładów na rewitalizację akustyczną budynku powódki na kwotę 26.216,31 zł.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż opinia biegłego podobnie jak inne dowody podlega ocenie według art. 233 § 1 kpc, lecz co odróżnia ją pod tym względem to szczególne kryteria oceny, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (vide: wyrok SN z dnia 15 listopada 2002 roku, V CKN 1354/00, LEX nr 77046).

Z uwagi na powyższe Sąd postanowieniem z dnia 19 stycznia 2016 r. przeprowadził dowód z opinii biegłego z dziedziny budownictwa i akustyki budowlanej na okoliczność ustalenia czy budynek mieszkalny powódki spełniał wymogi polskich norm z zakresu izolacji akustycznej co do ochrony akustycznej dla dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku przed wejściem w życie Uchwały nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. w przedmiocie utworzenia (...) ograniczonego (...), tj. przed 28 lutego 2012 r., a jeżeli nie to jakie nakłady i o jakiej wartości powinny być poczynione celem doprowadzenia budynku do stanu zgodnego z tymi normami, a nadto czy budynek powódki wymaga aktualnie dodatkowych nakładów w celu dotrzymania norm co do izolacyjności akustycznej w związku z wprowadzeniem nowego obszaru ograniczonego użytkowania ww. Uchwałą i poziomem hałasu powodowanym działaniami (...), a jeżeli tak to jakiego rodzaju (k. 837).

Sąd poczynił ustalenia w oparciu o opinię biegłego J. W. z dnia 8 sierpnia 2016 r., uzupełnioną w zakresie odniesienia się do zarzutów strony pozwanej, którą Sąd uznał za przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy. Opinia ta nie budzi żadnych wątpliwości pod względem merytorycznym i w całości stanowiła podstawę dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych. Należy wskazać, iż biegły posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie zawodowe, pozwalające wydać opinię na wskazany przez Sąd temat. Wnioski, wyciągnięte przez biegłego, są logiczne i przekonujące, a sama opinia obszerna i szczegółowa. Biegły wskazał na czym oparł się wydając opinie, z jakich korzystał źródeł i jaką posłużył się metodologią. W sposób zrozumiały przedstawił wnioski opinii oraz w jaki sposób do nich doszedł, a przy tym rzeczowo i przekonująco odniósł się w opinii uzupełniającej do zarzutów zgłoszonych przez stronę pozwaną do wydanej przez niego opinii pisemnej, wyczerpująco wyjaśniając dlaczego nie można uznać ich za zasadne.

W tym miejscu trzeba podkreślić, że Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinią biegłego zostały przekonane obydwie strony, co zresztą najczęściej jest prawie niemożliwe, gdyż opinia korzystna dla jednej strony, nie przekonuje strony przeciwnej. Wystarczy zatem, że opinia jest przekonująca dla Sądu, który wiążąco też ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (zob. wyrok SN z dnia 19.05.1998r., II UKN 55/98, OSNP 1999/10/351).

Należy również wskazać, że strona pozwana nie przedstawiła dowodów, zdolnych podważyć konkluzje opinii biegłego J. W., a polemika pozwanego z opinią pozostaje gołosłowna.

Biegły uzasadnił przyjętą metodologię. Biegły J. W. w swojej opinii zastosował do ustaleń normy wskazanej w § 325 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, tj. PN-B-02151-3:1999 i PN-87/B-02151/02. Biegły podkreślił, że analizę w oparciu o normę PN-B-02151-3 wykonano jedynie posiłkowo dla zobrazowania, że dotychczasowe rozbieżności pomiędzy normami PN-B-02151-3:1999 a PN-87/B-02151/02 w nowej są znacznie wyeliminowane, a szacunkowe wyniki obliczeń są dość podobne do ustaleń wg obu dotychczas obowiązujących norm. Na końcowe ustalenie co do zakresu rzeczowego koniecznych nakładów decydujący wpływ ma norma obowiązująca, tj. PN-87/B-02151/02.

Biegły wyjaśnił dobór punktów pomiarowych i analizę danych. Jak wynika z opinii uzupełniającej z dnia 22 listopada 2016 r., posłużenie się danymi z punktu pomiarowego przy ul. (...) z 2009 r. jest w niektórych przypadkach koniecznością z uwagi na to, że aktualna siatka punktów pomiarowych nie obejmuje miejsc reprezentatywnych dla całego obszaru OOU Ł.. Biegły wyjaśnił na jakiej podstawie obliczył poziom najgorszej 1/2 h w nocy dla przedmiotowej nieruchomości oraz wskazał na pozostałe wyliczenia dla punktów P-2, P-7 i P-11 jako punkty odniesienia w celach informacyjnych. Biegły podkreślił, że ideą ustaleń normy PN-87/B-02151/02 co do najgorszej 1/2 h pory nocnej jest zapewnienie komfortu akustycznego wszystkich nocy, a nie dla tylko jednej jakiejś bliżej nie sprecyzowanej.

Do obliczeń poziomu istniejących parametrów wypadkowej izolacyjności akustycznej przegrody z oknami przyjął wskaźniki Ra2 dla okien wg pomiarów laboratoryjnych ITB. Pomiary te wykonywane są na oknach nowych wyregulowanych uszczelnionych itd. Biegły uznał, iż zakładanie przez stronę pozwaną, że można izolacyjność istniejących okien poprawić poprzez remonty, odnowienie i wymianę uszczelek jest nieracjonalne.

Pozwany ponadto podniósł zarzut braku kompetencji biegłego w dziedzinie akustyki, uznając, iż biegły J. W. nie posiada wiadomości specjalnych z dziedziny akustyki, gdyż jest rzeczoznawcą majątkowym. Tak sformułowany zarzut w ocenie Sądu nie mógł się ostać. Biegły bowiem w toku innego, wcześniej prowadzonego przed tutejszym Sądem postępowania sądowego nabył uprawnienia z dziedziny akustyki, stąd też twierdzenia pozwanego w tym zakresie okazały się chybione. Kwestię tę zresztą biegły w sposób jednoznaczny wyjaśnił w treści opinii uzupełniającej z dnia 22 listopada 2016 r. Opinię opracował jako biegły sądowy z zakresu budownictwa ogólnego, w tym również akustyki budowlanej. Jego uprawnienia jako rzeczoznawcy majątkowego mają charakter wtórny. Wskazać należy, że również w tym zakresie biegły J. W. posiadał niezbędną wiedzę, doświadczenie i kompetencje do sporządzenia opinii. Biegły sporządził wiele opinii w tym zakresie, przy tym jest biegłym sądowym z zakresu budownictwa i akustyki budowlanej.

Również zarzut pozwanego o braku samodzielności biegłego okazał się nieuzasadniony. Biegły wielokrotnie wyjaśniał, iż powoływane w opinii zasadniczej opracowania pomocnicze mają charakter jedynie historyczny i informacyjny. Biegły wskazał, że opracowania te powstały w 2005 r. i były pomocne przy powstaniu zasad metodycznych analogicznych opracowań. Trudno odmówić biegłemu doświadczenia i profesjonalizmu w sytuacji, kiedy od dłuższego czasu zajmuje się tematyką, której dotyczy niniejszy proces, dysponuje własną bazą danych i dla potrzeb wydawanych opinii zapoznaje się z opiniami, wydawanymi przez innych biegłych, analizując uzyskiwane przez tych biegłych wyniki ich badań i dokonane ustalenia.

Opinia biegłego została opracowana z uwzględnieniem wyników pomiaru w środowisku wykonanych przez firmę (...) na zlecenie strony pozwanej w 2009 r. i w ramach comiesięcznych raportów monitorujących całą strefę OOU lotniska Ł..

Biegły sądowy w sposób jednoznaczny i czytelny wyjaśnił też, w jaki sposób wyliczony został poziom hałasu równoważnego Laeq 1/2 h dla pory nocnej w otoczeniu nieruchomości powódki.

Strona powodowa nie złożyła jakichkolwiek zastrzeżeń do opinii biegłego z dnia 08 sierpnia 2016 r.

Wskazane przez biegłego w opiniach ceny jednostkowe zawierają cały komplet niezbędnych prac przy wymianie istniejących okien wraz z pracami reparacyjnymi i odnawiającymi, np. powłoki malarskie.

Biegły do opinii uzupełniającej z dnia 22 listopada 2016 r. załączył wyjaśnienia co do podstaw wyceny nakładów na wymianę stolarki okiennej i innych prac związanych w formie analizy cen średnich wraz z załącznikami w formie ofert producentów okien. Powyższe wskazuje na fachowość i rzetelność sporządzonej opinii.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2017 r. (k. 941), biegły sądowy J. W. wyjaśnił, że przedstawione przez niego oferty producentów okien według deklaracji tych podmiotów dotyczyły okien dźwiękoszczelnych (przygotowane do właściwej izolacji przegrody). Nadto biegły wskazał, że prowadził analizę przedstawionych ofert w kierunku cen średnich. W sposób wyczerpujący także biegły sądowy odniósł się do pytania pełnomocnika strony pozwanej dotyczącego wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, wyjaśniając przy tym mechanizm działania nawiewników.

Mając na uwadze powyższe, Sąd ustalając istotne okoliczności sprawy oparł się na wyliczeniach biegłego J. W.. Podkreślić należy, że opinia biegłego wraz z opinią uzupełniającą oraz wyjaśnieniami w zakresie nakładów akustycznych na budynek mieszkalny powódki, w sposób logiczny obrazują zależność miejsca lokalizacji nieruchomości w strefie, sposób rozchodzenia się hałasu w strefie, na spadek wartości i konieczność poniesienia nakładów rewitalizacyjnych na budynek. Opinia została sporządzona przez biegłego dysponującego wiedzą i doświadczeniem w sporządzaniu opinii w analogicznych sprawach związanych z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania i jest zgodna z zasadami logiki. Dodatkowo biegły w sposób wyczerpujący i stanowczy odpowiadał na pytania strony pozwanej zeznając przed Sądem. Podkreślić należy, że to do biegłego, należy wybór metodyki opracowania opinii, a okoliczność, że opinia biegłego okazała się niekorzystna dla stron nie oznacza, że jest ona niekompletna czy wadliwa. Sporządzona przez biegłego opinia w zakresie wartości nakładów akustycznych poddawała się pozytywnej ocenie, gdyż pozostawała w zgodzie z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, osoba ją sporządzająca dysponowała wysokim poziomem wiedzy i doświadczenia zawodowego, a sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków nie budził zastrzeżeń Sądu.

Sąd oddalił osobowe wnioski dowodowe, albowiem wszystkie okoliczności sprawy zostały wszechstronnie wyjaśnione, kwestie te wymagają wiadomości specjalnych, jakimi dysponuje biegły sądowy, stąd dowody te nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Podkreślić też należy, że istotne w niniejszej w sprawie jest ustalenie istnienia strefy obszaru ograniczonego użytkowania w miejscu lokalizacji nieruchomości powódki i jej wpływu na ograniczenie prawa własności strony powodowej. Podejmowanie nawet zaawansowanych działań w celu zminimalizowania skutków oddziaływania lotniska nie ma znaczenia, skoro strefa została ustanowiona i nadal obowiązuje w związku z przekroczeniem norm hałasu. Jeśli chodzi o sposób wytyczenia granic obszaru ograniczonego użytkowania, okoliczność założeń dotyczących rozwoju lotniska przyjętych przy tworzeniu obszary, to powyższe wynika ze zgromadzonych dokumentów.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2017 r. Sąd oddalił także wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego z dziedziny akustyki. Sąd przyjął, że przedstawione przez pełnomocnika pozwanego uzasadnienie wniosku, jest nieprzekonywujące. Tym bardziej (co Sąd wyjaśnił już wyżej), że wszelkie twierdzenia strony pozwanej, jakoby Sąd dokonał w niniejszej sprawie ustaleń na podstawie opinii osoby, która nie posiadała wiedzy, ani kwalifikacji w dziedzinie akustyki okazały się chybione. Stwierdzić należy, że u podstaw tego wniosku leżały nie merytoryczne argumenty przeciwko wydanej opinii, lecz niezadowolenie z treści tej opinii, która odbiegała od oczekiwań strony pozwanej. W ocenie Sądu, wniosek zmierzał do przedłużenia postępowania, zaś ewentualne kolejne opinie, nie wniosłyby do sprawy żadnych nowych wiadomości. Niedopuszczalne jest również powoływanie wielu biegłych na okoliczność wyjaśnienia jednego zjawiska bez wyraźnej ku temu przyczyny. Ponadto sporządzona przez biegłego opinia w zakresie wartości nakładów akustycznych poddawała się pozytywnej ocenie, gdyż pozostawała w zgodzie z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, osoba ją sporządzająca dysponowała wysokim poziomem wiedzy i doświadczenia zawodowego, a sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków nie

budził zastrzeżeń Sądu. To mając na uwadze Sąd oddalił wnioski pozwanego o przeprowadzenie dowodu z nowej opinii biegłego sądowego i o zmianę tezy dowodowej opinii.

Sąd zważył, co następuje:

W ramach wywiezionego powództwa powódka zgłosiła dwa żądania - odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku mieszkalnym powódki na tej nieruchomości. Roszczenie z tytułu spadku wartości nieruchomości powodów było już przedmiotem procedowania Sądu. Zatem przedmiotem niniejszego postępowania było rozpoznanie roszczenia powodów za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P. oraz w zakresie kosztów procesu.

W niniejszej sprawie powódka domagała się odszkodowania na podstawie art. 129 ust. 2 u.p.o.ś., wywodząc swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. uchwałą nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., na mocy której należąca do niej nieruchomość znalazła się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. W ramach zgłoszonego powództwa powódka wystąpiła jednak z dwojakiego rodzaju roszczeniami odszkodowawczymi, a mianowicie domagała się odszkodowania za ubytek wartości jej nieruchomości w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł., a nadto odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia wydatków na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego usytuowanego na nieruchomości. W sprawie wyczerpano postępowanie dowodowe w zakresie drugiego roszczenia, zaś pierwsze było przedmiotem wyroku częściowego z dnia 27 listopada 2014 r., utrzymanego, w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lipca 2015 r. oddalającym apelację strony pozwanej.

W art. 129 - 136 p.o.ś. ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści (cuius damnum eius periculum). Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie uchwały wydanej przez właściwy organ samorządu terytorialnego, ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości, i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. post. SN z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 129 ust. 1 u.p.o.ś. odszkodowanie służy, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się ograniczone. Stosownie do art. 135 § 1 u.p.o.ś. obszary ograniczonego użytkowania m.in. dla lotniska tworzy się jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu. Wymieniony obszar dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy obecnie - zgodnie z art. 135 ust. 2 u.p.o.ś. - sejmik województwa, w drodze uchwał (a wojewoda w drodze rozporządzenia, przed nowelizacją przytoczonego przepisu), zaś dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w art. 135 ust. 2 u.p.o.ś., rada powiatu, w drodze uchwały (art. 135 ust. 3 u.p.o.ś.). Tworząc obszar ograniczonego użytkowania, wskazane organy określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego (art. 135 ust. 3a u.p.o.ś.). Tworzące obszar ograniczonego użytkowania uchwała sejmiku województwa (rozporządzenie wojewody) albo uchwała rady powiatu

- po ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 2 i art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) - stają się aktami prawa miejscowego.

Jak zauważył bowiem Sąd Najwyższy (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, publ. Biul. SN 2009/7/11 oraz Lex nr 503415; postanowienia z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, niepubl. oraz z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036) – które to stanowisko Sąd Okręgowy podziela, przewidziana w art. 129 poś odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także te szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu. U podstaw tego poglądu leży wykładnia celowościowa regulacji zawartej w ustawie Prawo ochrony środowiska. W myśl tej wykładni, art. 135 ust. 1 poś, przewidujący możliwość ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 144 ust. 1 poś, zgodnie z którą eksploatacja instalacji w rozumieniu art. 3 pkt. 6 poś, nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Wyjątek ten polega na tym, że na terenie obszaru ograniczonego użytkowania, eksploatacja instalacji może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska.

Za tą szeroką interpretacją przemawia dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu jest sztuczne (tak: SN w postanowieniu z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036).

Odnosząc powyższe do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że powódka wykazała wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 poś w zw. z art. 136 ust. 3 poś co do żądania z tytułu nakładów.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy - wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P. - Ł. i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a nieruchomości stanowiąca działkę nr (...), znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania w jego strefie wewnętrznej.

Jak wskazano nadto powyżej bezpośrednim uszczerbkiem powódki związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w jej budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują bowiem wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 poś w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że celem uregulowań art. 129 i 136 ustawy p.o.ś. jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zatem należy przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póż. 74; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 10 kwietnia 2008 r. I ACa 2/08, M.Prawn. 2010/12/692).

Wskazać należy, że szkoda w majątku powódki przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. tj. w dniu 28 lutego 2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten

budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały. W związku z tym należy mieć tu na uwadze, że po wprowadzeniu przedmiotowej uchwały budynek mieszkalny powódki nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Budynek ten wymaga zatem - po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Ł. - dodatkowej modernizacji w zakresie zamontowania nawiewników okiennych w ilości 3 sztuk, nawiewników ściennych w ilości 4 sztuk oraz wymiany okien na okna PCV o wskaźniku min odpowiednio 30 dB, 32 dB oraz 38 – 39 dB.

Jak wskazano powyżej w związku z usytuowaniem budynku mieszkalnego powódki w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ł. w P. powodowie zobowiązani są zapewnić właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej przez zastosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, tj. zgodnie normą PN-B-02151-3 oraz normą PN-87/B-02151/02. W normie PN-B-02151-3 dla hałasu miarodajnego na poziome powyżej 56 dB w nocy wymagana wypadkowa izolacyjność akustyczna ścian z oknami wyniesie min. 33 dB i 28 dB dla kuchni. Przegrody bez okien wymagają odpowiednio 43 dB izolacyjności akustycznej. W przypadku pomieszczeń z dwoma lub trzema ścianami (przegrodami) zawierającymi okna izolacyjność ta musi być podwyższona zgodnie z wymogami normy akustycznej. Ze względu na wymogi dotychczasowej normy „3” występuje potrzeba doizolowania przegrody w jednym pokoju, należy dodatkowo zapewnić należyte funkcjonowanie wentylacji pomieszczeń poprzez zamontowanie nawiewników powietrza. W przypadku stosowania normy PN-87/B-02151/02 $L_{Aeq} \frac{1}{2} h = 69,6$ dB. Natomiast poziom tła akustycznego w nocy $L_t = 40$ dB. Wymagania akustyczne wg normy PN-87/B-02151/02 są nieco większe niż te, które zostały określone wg normy PN-B-02151-3. Biegły dokonał więc doboru okien, których zwiększona izolacyjność akustyczna zapewni odpowiednią izolacyjność akustyczną wypadkową całej przegrody. Dodatkowo należy zamontować nawiewniki wentylacyjne z tłumikiem akustycznym aby zapewnić odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach, które obsługiwane są wentylacją grawitacyjną.

Jak wynika z opinii biegłego J. W., w pomieszczeniach chronionych budynku powódki dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w związku z czym konieczne jest podniesienie izolacyjności akustycznej budynku poprzez wymianę okien na okna PCV na okna o wskaźniku odpowiednio min 30 dB, min 32 dB oraz min 38-39 dB, jak też zamontowanie nawiewników okiennych i ściennych z mufą akustyczną wraz z okapem z wkładką akustyczną w łącznej ilości 7 sztuk. Łączna wartość tych nakładów niezbędnych do poniesienia celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego stanowi kwotę 26 216,31 zł (z 8% podatkiem VAT).

Podsumowując, w oparciu o opinię biegłego J. W. powódka L. N. wykazała, że szkoda w postaci poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną w budynku mieszkalnym na jej nieruchomości, w obrębie działki nr (...) wynosi 26.216,31 zł. W związku z tym, Sąd zasądził z tego tytułu od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26.216,31 zł.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej należności głównej sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, zgodnie z art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Wskazać należy na treść art. 363 § 2 k.c. zgodnie z którym jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Powódka domagała się zapłaty odsetek ustawowych od dnia 28 marca 2013 r., w tym, od dnia 01 stycznia 2016 r. odsetek ustawowych za opóźnienie, jednak zdaniem Sądu roszczenie zostało sprecyzowane dopiero w opinii biegłego sądowego z dziedziny akustyki z dnia 08 sierpnia 2016 r. Zatem Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 20.000,00 zł od dnia 8 września 2016 r., tj. od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu opinii biegłego z dnia 08 sierpnia 2016 r. (k. 891) (pkt 1 a) wyroku). Tym samym w tej dacie znana była już wielkość aktualnej szkody powodów co do nakładów i pozwany był już wówczas zobowiązany do jej naprawienia. Nie spełniając świadczenia na rzecz powodów od dnia następnego pozwany pozostawał więc w opóźnieniu. Z kolei ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 6.216,31 zł, o którą to kwotę pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo na rozprawie w dniu 19 stycznia 2017 r. Sąd zasądził od dnia 20 stycznia 2017 r., tj. od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pisma obejmującego żądanie w zakresie rozszerzenia powództwa (k. 941) do dnia zapłaty (pkt 1 b wyroku). W świetle bowiem

powołanego już wyżej stanowiska roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, zgodnie z art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. W niniejszej sprawie z kolei takim wezwaniem w istocie było pismo obejmujące rozszerzenie żądania pozwu, które pozwanemu doręczone zostało w dniu 19 stycznia 2017 r.

Dalej idące roszczenie odsetkowe powodów było bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu (pkt 2 wyroku).

Sąd w tym miejscu pragnie podkreślić, że nie odnosił się do pozostałych zarzutów pozwanego podniesionych w odpowiedzi na pozew, gdyż powyższe było przedmiotem wyroku częściowego z dnia 27 listopada 2014 r. Tym samym nieuzasadnione byłoby przytaczanie wywodów Sądu wskazanych w uzasadnieniu wyroku częściowego z dnia 27 listopada 2014 r. Zatem Sąd w tym zakresie odsyła do rozważań wskazanych w uzasadnieniu wyroku częściowego z dnia 27 listopada 2014 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. O kosztach postępowania Sąd orzekł mając na uwadze wynik sprawy, a mianowicie ustalenie, że powódka wygrała proces w 84%, a pozwany w 16%. W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. obciążył strony kosztami procesu proporcjonalnie do zakresu w jakim każda z nich sprawę przegrała, tj. powódkę w 16%, a pozwanego w 84%, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku (pkt 3 wyroku).

SSO Iwona Godlewska